

Утвърдил: _____
Изпълнителен директор
Национален фонд “Култура”

Често задавани въпроси по програма „Дебюти“ 2026 г.

Съдържание

Възраст и допустимост	1
Дефиниция на “Дебютант” и други участници в екипа	3
Допустими дейности	7
Документи и електронно кандидатстване (КЕП)	8
Технически въпроси	8
Екип	8
Целеви групи	9
Срок за изпълнение на проекта и график	9
Доход, възнаграждение и отчетност	10
Финансиране по програмата	10
Необходими документи	11

Възраст и допустимост

Какви са възрастовите ограничения на програмата?

Съгласно условията на програма „Дебюти“ възрастовото ограничение се отнася единствено за самоосигуряващи се физически лица, които трябва да бъдат „дипломирани артисти на възраст до 35 години“. Когато кандидатстването се осъществява чрез частна културна организация, не се прилага възрастово ограничение за представляващото лице. Единственото изискване е дебютантът в проекта да отговаря на критериите за „дебютант“ по Програмата.

Кои са допустимите кандидати по програмата?

1. Самоосигуряващи се физически лица с българско гражданство, регистрирани като упражняващи свободни професии в сферата на културата, **регистрирани в регистър БУЛСТАТ**, които: имат **навършени 18 години**; са **студенти във висшите училища по изкуствата и/или са дипломирани артисти на възраст до 35 години**, реализират **до втори включително самостоятелен професионален неучебен опит**;
2. Частни културни организации по смисъла на чл. 10, ал. 1, т.1 от ЗЗРК, които подпомагат и представляват дебютанти в реализацията и разпространението на дебютните им проекти;
3. Организации, учредени по Закона за народните читалища, които подпомагат и представляват дебютанти в реализацията и разпространението на дебютните им проекти.

Задължителна ли е регистрацията в БУЛСТАТ?

Да, вижте предходния въпрос.

Кога едно дружество се счита за частна културна организация по смисъла на чл. 10, ал. 1, т. 1 от ЗЗРК?

Едно дружество се счита за частна културна организация по смисъла на чл. 10, ал. 1, т. 1 от ЗЗРК, когато е регистрирано по общия ред (Търговски регистър или Регистър БУЛСТАТ) и осъществява дейност в областта на културата, съгласно вписания предмет на дейност и реалната си практика.

Не се изисква допълнителна регистрация в друг специализиран регистър.

Това включва всички юридически лица, които извършват културна дейност: търговски дружества, еднолични търговци, юридически лица с нестопанска цел, кооперации, както и клонове на чуждестранни юридически лица, регистрирани в България.

Необходимо ли е юридическото лице да бъде регистрирано в допълнителни регистри, освен Търговския регистър, за да бъде допустим кандидат по програма „Дебюти“?

Не, вижте предходния въпрос.

Допустимо ли е новорегистрирано дружество без предходна продукционна дейност да кандидатства по програмата?

Програмата не поставя изискване за минимален брой реализирани проекти или доказан продукционен опит на юридическото лице. Допустимостта се определя от това дали дружеството отговаря на критериите за частна културна организация по смисъла на ЗЗРК. Липсата на предходна продукционна дейност не е основание за недопустимост.

Има ли изискване кандидатът да е бил регистриран като свободна професия и в БУЛСТАТ за определен минимален период преди датата на кандидатстване? Ако извърша необходимата регистрация сега, преди подаването на проектното предложение, ще бъде ли допустим кандидат по програма „Дебюти“ 2026?

Програмата не поставя изискване за минимален период на регистрация. Допустимостта се определя от това дали кандидатът отговаря на условията към момента на подаване на кандидатурата и извършване на проверката, а не от продължителността на регистрацията.

Има ли значение кода, по който е регистрирано самоосигуряващото се лице, по отношение на програмата, в която кандидатства и съответното направление в изкуствата?

Правилно ли разбирам, че ако проектът е в друго направление (същия екип сме имали проект в направление "Екранни изкуства" през 2023 г.), не бихме могли да кандидатстваме сега в направление "Музика"? И също - това се отнася за всички в творческия екип (режисьор, оператор, продуцент, изпълнител в случай на музика)?

Съгласно условията, недопустими кандидати са: Участници, посочени като дебютанти в проектното предложение (вкл. в групови проекти), които вече са били финансирани/са

участвали в проект, финансиран по програма „Дебюти“ на Националния фонд „Култура“ без значение от ролята им в творческия екип на проекта. Т.е. - не е допустимо член на екипа да „дебютира“ повторно, без значение от направление, роля в екипа и т.н.

Дефиниция на “Дебютант” и други участници в екипа

За целите на програмата дебютиращи артисти са лица, които са част от основния творчески екип по проекта и отговарят на следните условия, съобразно съответното направление:

- Визуални изкуства – художници, визуални артисти или творчески колективи, реализиращи до втори самостоятелен професионален (неучебен) културен продукт, събитие или проект.
- Екранни изкуства – режисьори, за които проектът представлява първи или втори професионален (неучебен) опит в областта на игралното, документалното или анимационното кино, независимо дали е късометражен или пълнометражен филм.
- Литература – автори, писатели и/или художници на илюстрирани издания, за които изданието е първо или второ професионално публикувано произведение. Не се допуска публикуване на учебни разработки, включително курсови и дипломни работи.
- Музика – солови изпълнители и/или музикални групи с не повече от два реализирани професионални албума.
- Театър – режисьори, за които сценичният продукт представлява първи или втори професионален проект.
- Танц и перформънс - режисьори и/или хореографи, за които сценичният продукт представлява първи или втори професионален проект.

Може ли физическо лице да кандидатства по програмата, когато притежава диплома в направлението, която отговаря на една художествена специалност, но желае да реализира дебют в друга творческа роля?

Да, съгласно условията, не е необходимо образованието съгласно дипломата и ролята в проекта да съвпада.

В условията пише че недопустими участници са: „Участници, посочени като дебютанти в проектното предложение (вкл. в групови проекти), които вече са били финансирани/са участвали в проект, финансиран по програма „Дебюти“ на Националния фонд „Култура“ без значение от ролята им в творческия екип на проекта.” Дебютантът е участвал в различни проекти, обаче не се е занимавал с финансирането на тези проекти и затова не знае откъде са финансирани всички проекти, в които е участвал. Има ли как да разберем предварително дали е участвал в проекти, които са финансирани по програма „Дебюти“ на Национален фонд „Култура“? Такава справка може ли да бъде направена от Вас?

Участници, които вече са били вписани като дебютанти в проект, финансиран по програма „Дебюти“ на Национален фонд „Култура“, не могат да бъдат посочени повторно като дебютанти, независимо от ролята им в предходния творчески екип. Те могат да бъдат включени в екипа на проекта като професионалисти. За установяване дали дадено лице вече е участвало като дебютант, следва да се има предвид, че в предходните издания на програмата всички дебютанти подписват декларация за съгласие за участие като дебютант, която е част от задължителния пакет документи. Ако лицето не е подписало такава декларация, то не би следвало да е било вписано като дебютант.

Национален фонд „Култура“ не извършва индивидуални справки за участието на конкретни лица в предходни проекти, тъй като информацията се удостоверява именно чрез подписаната декларация в съответния проект.

Колко дебютанти могат да бъдат включени в един проект и кои лица подписват декларация за дебютант?

Декларацията се подписва само от дебютанта/ите. В зависимост от направлението, в един проект може да има и повече от един дебютант - но всички дебютанти трябва да отговарят на условието за “дебют”, съгласно определението в Програмата.

Необходимо ли е кандидатът (юридическото лице) да сключи договор с всеки дебютант или само с основния дебютант?

За целите на програмата няма “основни” или “второстепенни” дебютанти. Всеки участник, посочен като дебютант трябва да подпише такава декларация - това е необходимо с цел осигуряване, че участникът е запознат с условието за еднократен дебют. Задължително също е всеки дебютант да подпише договор в рамките на изпълнението на проекта, финансиран от НФК.

Как се определя дали член на екипа има професионален опит, който надвишава допустимото за програмата?

Всеки участник, който не отговаря за специфичните условия за дебют в различните направления се третира като професионалист. Условията са подробно описани в раздел VIII, т. 1. от Условията за кандидатстване.

Ако кандидатът изпълнява продуцентски или организационни роли, счита ли се това за творчески опит, който може да повлияе на допустимостта?

Важно е да се разграничи понятието “кандидат” от понятието “дебютант” за целите на Условията. Когато кандидатът е самоосигуряващо се лице в ролята на дебютант на проекта, следва да отговаря на условията за дебют по конкретното направление - но в нито едно от тях няма условия за липса на опит в административните роли. Организационните и административните функции представляват оперативен и управленски капацитет, но не се класифицират като художествен принос към проекта.

Може ли кандидатът да бъде част от екипа, без да бъде дебютант?

Когато кандидатът е самоосигуряващо се лице, съгласно условията, той задължително трябва да бъде дебютант в проекта.

Допустимо ли млад творец до 30 годишна възраст да кандидатства като дебютант, ако до момента има реализирани проекти към НФК в различни програми от “Дебюти” - през предходни години?

Допустимо е, дори ако лицето е участвало в проекти към НФК в други програми, различни от „Дебюти” - но задължително следва да бъде спазено условието за дебют в направлението. Допустимостта се определя единствено от това дали лицето отговаря на критериите за дебютант по смисъла на програмата.

Допустимо и разрешено ли е в структурата на проекта да бъдат ангажирани/наети/ментори-консультанти с доказан професионален опит, които да подпомагат творческия процес на дебютантите?

Да, няма ограничение относно включването на консултанти в екипа, ако тяхното присъствие е мотивирано.

Подали сме документи за създаване на сдружение, но има шанс то да не е регистрирано до крайния срок. Възможно ли е да подадем кандидатура с името на сдружението и всичко необходимо, но когато получим ЕИК, тогава да ви го предоставим?

За да направите регистрация на юридическото лице в електронната система, е необходимо да имате ЕИК на вече регистрирано ЮЛ. Предвид това, не е възможно да се кандидатства с нерегистрирано ЮЛ.

Специфични въпроси за направление “Екранни изкуства”

Творческия екип на филмовия проект кои роли обхваща?

Творческият екип на един филмов проект обхваща всички ключови роли, които участват в създаването на художественото съдържание – от концепцията и сценария, през режисурата и визуалната реализация, до актьорското изпълнение и постпродукцията.

Във формуляра за кандидатстване в стъпка Екип се отбелязва “Вид Екип”. Каква е дефиницията според условията на Творчески, Продукционен и Административен екип?

Административният екип са лицата, които осигуряват планиране, отчетност, комуникация и цялостна административна подкрепа на проекта. Продукционен и творчески екип обичайно включва всички специалисти и професионалисти, които участват в създаването и реализирането на културния продукт в проекта.

Продуцентът в кой екип е? А продукционният мениджър може ли да се счита, че е и в административния и в продукционния екип? И ако отбележим, че конкретният субект в екипа е Дебютант – той не спада ли също към някои от трите вида екип?

Фондът не предоставя разяснения относно съдържанието, концепцията или тематичната насоченост на конкретни проектни предложения, както и не може да указва на кандидатите кои членове на екипа по какъв начин да бъдат отбелязани, но в електронната система имате възможност да посочите едно лице като прилежащо към повече от един вид екип.

Всички хора от творческия екип/ и останалите от екипа ли трябва да имат диплома за висше образование в сферата на Екранните изкуства/ в сферата на позицията, която заемат? Достатъчно ли е само режисьорката да има такава диплома?

Изискването за образование е насочено към дебютанта в екипа, като няма изрично условие за доказване на образованието на всички останали членове.

Дебютант ли е лице, което участва в проекта, но не изпълнява режисьорска роля?

Съгласно условията на програмата тази година - не.

Допустим ли е кандидат със средно-специално образование и професионална квалификация с сферата на културата по програма „Дебюти“ 2026, при изпълнение на останалите условия за допустимост?

Съгласно условията на програмата, дипломата за завършено образование е незадължителен документ, следователно не е необходимо да бъде представяна, ако не е приложима.

В случай, че диплома за висше образование не може да бъде представена, се прилага доказателство (биография; сертификат за умение и др.) за професионален опит в направлението.

Допустимо ли е изплащането на хонорари/възнаграждения за гост-артисти и специалисти (напр. композитори, хореографи, танцьори, актьори), привлечени към екранния продукт, когато режисьорът отговаря изцяло на изискванията за „дебютант“

Допустимо е.

Относно обхвата на „технически екип“: С оглед на допустимите разходи за възнаграждения, какъв е конкретният обхват на специалистите, попадащи в категорията „технически екип“ спрямо спецификата на екранните и мултидисциплинарните изкуства?

Под "технически екип" в сферата на екранните и мултидисциплинарните изкуства се има предвид всички професионалисти, които подпомагат техническото изпълнение на творческия проект.

Допустими дейности

Допустими ли са дебютни нехудожествени авторски книги с културен и образователен характер, или направлението обхваща единствено художествена литература?

В направление „Литература“ Програмата подкрепя дебютни авторски художествени текстове, като в условията изрично е посочено: „дебютни авторски художествени

текстове, дебютни авторски драматургични текстове, стихосбирки, детско-юношески литературни произведения...” Нехудожествени издания не попадат в обхвата на допустимите дейности по това направление.

Допустими ли са дейности, свързани с разпространението на вече представени/публикувани културни продукти?

В зависимост от направлението и спецификата на конкретния сектор, е възможно в някои направления да бъде финансиран културен продукт, който е в етап на създаване или е вече създаден. В условията са посочени като допустими: **проекти целящи представяне пред публика или разпространение на вече създаден културен продукт на дебютиращ автор, когато разпространението му не е предходно финансирано от друг публичен източник.** В случай, че културният продукт е вече разпространяван, то неговото разпространение не попада в обхвата на допустимите дейности.

Какво означава „професионален (неучебен) опит” – каква е дефиницията за професионален (неучебен) опит?

Професионален (неучебен) опит означава реално извършвана трудова или творческа дейност, която е част от практиката на дадена професия и не представлява обучение, стаж, практика или учебен процес. Професионалният опит може да бъде сформирани вкл. докато лицето е в етап на обучение, но да е отделен от образователната му програма.

Професионалният опит не включва продукти, осъществени по време на обучения, курсове, семинари, стажове, практики, както и учебни задания и дейности, извършвани единствено с учебна цел.

Документи и електронно кандидатстване (КЕП)

Може ли да се кандидатства без КЕП?

Кандидатстването по програма „Дебюти” се извършва изцяло чрез електронната платформа на Национален фонд „Култура”, като подаването на формуляра изисква квалифициран електронен подпис (КЕП). В условията е посочено, че всички документи се подписват само с КЕП, като за подаване на електронния формуляр за кандидатстване също е необходим КЕП.

Щом дебютантът е група, представлявана от юридическо лице, декларацията от участниците-дебютанти от кого трябва да бъде подписана?

Съгласно условията, задължителен документ декларация от участниците-дебютанти - по образец, попълнена и подписана индивидуално от всяко едно от лицата, посочени като

дебютанти в рамките на проекта; Всички други документи, които изискват подпис, се подписват с КЕП от представляващия юридическото лице.

Технически въпроси

Какво да напиша в секция „Екип“, когато не знам още участниците?

Ако на етап кандидатстване все още не знаете всички участници в екипа, електронната система позволява да отбележите, че съответните лица са „неизвестни“. В случай че по време на изпълнението на проекта се наложи смяна на заложили участници (или добавяне на такива, посочени като неизвестни към момента на кандидатстване), това може да бъде извършено след одобрена молба за промяна.

Има ли допустим размер на файловете, които се качват в системата?

Да, в системата могат да се прикачват файлове с размер до 25 МБ.

Имаме изготвени оферти и желаем да ги прикачим към проекта, възможно ли е и към кое поле от сайта?

Офертите се прикачват индивидуално към обосновката на всеки един ред от бюджета - в съответното поле за обосновка.

Целеви групи

Необходимо ли е във формуляра изрично да се посочи възрастовият диапазон на аудиторията?“

В условията на Програмата не е посочено задължително изискване да бъде определен възрастов диапазон на аудиторията.

Срок за изпълнение на проекта и график

Какъв е срокът за изпълнение на проекта?

18 месеца е максималният срок за изпълнение на дейностите, като проектът може да бъде реализиран за по-кратък период, стига той да попада в срока, съгласно сключения договор.

Ако заложи график при кандидатстване, който е ориентиран, но след това настъпят промени, ще имам ли възможност да го променя?

Да, промяната на графика, както и на други параметри от проектна (напр. член на екипа, бюджет и т.н.) може да бъде променена по време на изпълнение на проекта, като за целта през системата се пуска искане за промяна.

Доход, възнаграждение и отчетност

Как НФК определя „дохода на бенефициента“? Може ли бенефициентът да има собствено възнаграждение и при какво условие? Как се документират парите, които отиват към екипа?

Бенефициентът, когато е кандидат самоосигуряващо се лице, може да има включен хонорар в бюджета на проекта. Изискванията и необходимите документи за отчитане на разходите са описани в Указанията за изпълнение и отчитане на проекти по програми, финансирани от Националния фонд “Култура”, достъпни на сайта на НФК в секция “Документи”

Финансиране по програмата

Какво е разпределението на бюджета по направления?

По програмата не са определени бюджетни съотношения за различните направления. Целият обявен програмен бюджет се разпределя между всички направления в рамките на съответната процедура. Разпределението на средствата се извършва след оценка на всички допустими кандидатури, съгласно решението на Оценителната комисия.

Необходимо ли е на етап кандидатстване да се прилагат оферти или други ценови доказателства за планираните разходи (напр. печат, дизайн, маркетинг), или е достатъчно бюджетът да бъде обоснован текстово в проектното предложение?

Препоръчително е офертите да бъдат приложени към кандидатурата, за да бъдат пазарно обосновани предложените разходи. Въпреки че не са задължителни, наличието или липсата им би могла да се отрази върху оценката, предвид критериите по Програмата.

Допустимо ли е закупуването на ДМА по програмата?

По програмата са допустими разходи “за закупуване на материали, декори, инструменти”, без да е изключено закупуването на ДМА, когато попада в описаните допустими категории разходи.

При Финансови параметри, процент на съфинансиране пише, че при осигурено съфинансиране от други публични донори/програми, то трябва да не надвишава 50% от общия размер на съфинансирането. Означава ли това, че ако имаме такова, то не може

да бъде повече от 25% от цялата стойност на проекта, а останалите 25% трябва да са собствен принос? Бихме искали да помолим за по-детайлно разяснение на този въпрос.

Условието се отнася единствено до размера на собствения принос, който е в размер на минимум 20% от общия бюджет на проекта. Половината от тези средства (собствен принос) могат да бъдат осигурени от друг публичен източник.

Когато попълвам системата, как следва да декларирам собствен принос?

При попълване на собствен принос в бюджетната таблица, системата автоматично извлича информацията и активира секцията за "Собствен принос". Там кандидатът следва да попълни сума не по-малка от заложения собствен принос в проекта и да я декларира, избирайки чекбокс "Декларирам собствено участие ..."

Ако в момента нямам налична цялата сума от собствения принос, мога ли да декларирам по-малка стойност?

Системата няма да позволи да подадете кандидатурата си, ако декларираната сума е по-ниска от заложената в бюджета. Тъй като на етап кандидатстване не се изисква доказателство за пълния размер на средствата, следва да декларирате пълния размер на собствения принос, с което поемате ангажимент да осигурите сумата, заложена в проектното предложение.

Общината ще съдейства с безвъзмездно предоставяне на сцена и подкрепително писмо. Бихме искали да Ви попитаме в кои полета е най-подходящо да впишем тази информация – в графите за финансов или нефинансов принос. Нужно ли е да оценим стойността или естеството на този принос за правилното попълване на формуляра.

Предоставянето на сцена се счита за нефинансов принос и следва да бъде включено в графата за нефинансов принос по проекта. Това може да бъде част от ресурсното обезпечаване на проекта, но не може само по себе си да бъде остойностено като финансов принос чрез определяне на условна стойност за наем или пазарна цена.

В случай, че след одобряване на проектното предложение успеем да закупим някой от заложените материали на по-ниска цена, можем ли да използваме остатъка за нещо друго?

Да, съгласно действащите правила, можете да прехвърляте до 15% от бюджета на проекта, с изключение на прехвърляния м/у административни и продукционни разходи. Ако средствата, които искате да прехвърляте са над 15%, изменението на бюджета е необходимо да бъде одобрено от Изпълнителния директор на НФК, за което се изпраща молба.

Необходими документи

Относно Приложенията. Не намирам шаблон за договор между дебютанта и представляващата организация. Имате ли шаблон?

Няма шаблон/бланка на договора. Той е специфичен за всеки различен проект, поради което следва да се предложи от страната на кандидатстващата организация.

Когато кандидатът е юридическо лице – частна културна организация по смисъла на чл. 10, ал. 1, т. 1 от ЗЗРК, допустимо ли е представяваният от организацията дебютант да няма диплома за висше образование в сферата на изкуствата и да не е студент, при условие че отговаря на останалите критерии за дебютиращ артист във „Визуални изкуства“?

Съгласно условията на програмата, дипломата за завършено образование е незадължителен документ, следователно не е необходимо да бъде представяна, ако не е релевантна и лицето се представлява от културна организация.